כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים

הַמַּאֲמָר
הַשְׁבוּעִי

דבר אל בני ישראל

באר מים חיים

שבוע פרשת תרומה

שיעורים מדי שבוע במאמר השבועי
מפי אחיה מרקוביץ׳

התקשרו לקו מבקשי ה׳ - 023131315 - שלוחה 2 > 4

או חפשו ב -

לקבלת המאמר השבועי במייל –
122333ako@gmail.com

להארות, תרומות, יצירת קשר והשגת חוברות
054-7341337

הַמַּאֲמָר
הַשְּׁבוּעִי

דבר אל בני ישראל

באר מים חיים

שבוע פרשת תרומה

צוות המאמר השבועי:

חברי המערכת: מנחם מענדל רוזנצויג, אחיה מרקוביץ׳ ואביעד בר לוי.

כותבים: אשחר שפירא, אליוסף גל, יוסף ברוך שטקל ושהם כרמי.

הגהה ועריכה לשונית: ישראל מאיר אופן, לוי יצחק וינגורט, הלל הנדלר ועפר בן יעקב.

עיצוב ועימוד: איתמר סלע ואליה חי אופן.

הו״ל: שילה קליין ואהרן רוזנצויג.

הפקה: שלם נחמן הראל.

בע"ה

שבוע טוב לכל החברים.

השבוע אנחנו זוכים (וכן, כדאי מידי פעם להיזכר בזכות שלנו ללמוד דברי אלוקים חיים שגילו לנו צדיקי הדורות...) ללמוד מאמר **'עבודתי'** של צדיק מיוחד - רבי חיים מטשרנוביץ' מתוך ספרו על פרשיות השבוע "באר מים חיים".

ישנה מסורת חסידית לפיה אחרי פטירת **מורנו הבעש"ט** הקדוש הוא **הוריש לתלמידיו** הגדולים שלושה דברים - את תורת החסידות קיבל המגיד ממזריטש, את הפקחות החסידית קיבל רבי פנחס מקוריץ ואת קדושת החסידות קיבל ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב.

ואכן, בפרט מתוך מילותיהם של ר' יחיאל מיכל ותלמידיו (שאחד מהם הוא ר' חיים מטשרנוביץ') אפשר ממש לראות איך **'נשפכת'** מהם קדושת החסידות בכל עוצמתה...

בתחילת המאמר שלנו פורס ה"באר מים חיים" תיאור נפלא ומלבב של יראת ה' שמגיעה לאחר **תחילת ההתבוננות** בגדולת ורוממות ה' יתברך, כמשל אדם שמגיע לארמון לראות את המלך, וכשהוא רק מגיע לארמון ורואה אותו מבחוץ - גודל הארמון ויופיו המיוחד **מפילים עליו יראה** מהמלך השוכן בתוך הארמון.

לאחר מכן, כאשר הוא 'נכנס לזה' יותר ורואה עוד יותר את חכמתו וגדלותו של המלך, מתחילה האהבה והחשק אל המלך ביתר שאת עד **אהבה** ממש **למעלה מטעם ודעת.**

שנזכה לאהוב את ה' וליראה ממנו ביחד, פשוט **בהרמוניה!**

קיץ-קץ (יעני - בקיצור), למה אתם מחכים? תפתחו ותהנו...

אוהבים,
חברי המערכת

דבר אל בני ישראל

רבי חיים מטשרנוביץ׳ – באר מים חיים

מבואר

פתיחה

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו׳. כל המפרשים על אומרו מילת לי עיין בהם.

בפרשת השבוע כתוב: ״ויקחו לי תרומה״ וכל המפרשים ובראשם רש״י התקשו בפירוש המילה לי, הרי לכאורה כל העולם שייך לה׳ והוא לא צריך את התרומה שלנו.

והנראה על פי מאמר חז"ל (שבת לא.) בפסוק (ישעיה ל"ג, ו') "והיה אמונת עתך וגו' אמונת זה סדר זרעים עתך זה סדר מועד וכו' ואפילו הכי אי יראת ה' היא אוצרו אין אי לא לא וכו' משל לאדם שאמר לשלוחו העלה לי כור חיטין לעליה הלך והעלה לו אמר ליה ערבת בהן קב חומטין (פירש רש"י ארץ מלחה ומשמרת את הפירות מהתליע) א"ל לאו אמר ליה מוטב אם לא העלית וכו' עד כאן.

בשביל לענות על השאלה, יש להקדים ולהביא את דברי הגמ׳ בשבת שם חז״ל דורשים את הפסוק בישעיה: ״וְהָיָה אֱמוּנַת עִתֶּיךָ חֹסֶן יְשׁוּעֹת חָכְמַת וָדָעַת יִרְאַת ה׳ הִיא אוֹצָרוֹ״ על סדרי המשנה: ״אמונת״ - זה סדר זרעים, ״עתיך״ - זה סדר מועד וכן על זה הדרך. ומוסיפה הגמ׳ שמהפסוק לומדים שאחרי הכל ״יראת ה׳ היא אוצרו״ - כלומר שרק על ידי היראה התורה נשמרת אצל האדם (כבאוצר).

הגמ׳ ממשילה את עבודת ה׳ ללא יראה לאחד שאמר לשליחו לאחסן את התבואה בעליית הגג, ובאמת אותו שליח עשה כדבריו, אמנם כשחזר שאל אותו

האדון האם צירף לתבואה גם גושי מלח כדי שתשמר התבואה ולא תתליע, והשליח ענה שלא, אמר לו המשלח: אם כך מוטב היה אם לא היית מעלה את התבואה, כי ללא המלח היא תרקב.

עם ליראה – ללא יראה המעשה לא שווה

ובזה אמרתי פירוש הכתוב (דברים י', י"ב) מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' וגו' ועוררו חז"ל (ברכות ל"ג:) אטו יראה מילתא זוטרתי היא, ואמנם לפי הנזכר יאמר הכתוב מה ה' אלהיך שואל מעמך פירוש כל מה שה' אלהיך שואל מעמך מתורה ומצוות ותפילה ומעשים טובים אינו מבקשם ממך כי אם ליראה את ה' פירוש עם היראה הוא מבקש ממך כל התורה והמצוות אבל בלתי יראה הרי מוטב שלא העלית, ומפורש נפסקה הלכה (בשולחן ערוך יורה דעה הלכות כבוד רבו סימן רמ"ג סעיף ג') שתלמיד חכם שאין בו יראת שמים הרי הוא כקל שבציבור וכו' עד כאן.

וכך גם נפרש את הפסוק: "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אלקיך שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה' אלקיך לָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו וּלְאָהֳבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת ה' אלקיך בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ:" עליו הקשו בגמ' מדוע ולמה נאמר על היראה 'כי אם', "אטו יראה מילתא זוטרתי היא?!" [האם יראה זה דבר קטן, ששייך להגיד עליו 'כי אם'?!][1]

לפי מה שאמרנו נוכל לפרש את הפסוק באופן אחר שלפיו הקושיה בכלל לא תתחיל, המילים 'כי אם ליראה' לא באו לומר שהיראה דבר פשוט וקטן אותו כל אחד יכול לעשות בקלות. המילים 'כי אם ליראה' באו לומר שכל העבודה שלנו בתורה ובמצוות, היא טובה רק כשהיא עם ה'יראה' שבעבודה, ובלעדיה כמו שאמרנו 'מוטב שלא העלית' ושכביכול חבל על העבודה שלנו. והדבר הזה משפיע ממש מבחינה הלכתית, עד שרואים בהלכה שתלמיד חכם שאין בו יראת שמים הרי הוא כקל שבציבור, ולמרות שהוא יודע את כל התורה לא נוהגים בו דינים של תלמיד חכם.

ואמר הכתוב שם ליראה את ה' ולאהבה אותו וגו', כי ידוע שיראה ואהבה הם תרין ריעין דלא מתפרשין, ועיקר כל התורה והמצוות תכלית שלימתן הוא האהבה שהוא הדביקות בה' באהבה רבה עזה ועצומה יומם ולילה, כי לזה היתה עיקר

---

[1] ותירצו שם: "כן, לגבי משה מילתא זוטרתי היא" - כלומר שלגבי משה שאומר את הדברים יראה זה אכן נחשב לדבר קטן.

הבריאה שיתדבקו כל התחתונים בה' אלהיהם אחרי התרחקותן מאתו.

עד עכשיו הרחבנו במעלת היראה, אמנם יש לשים לב שעיקר העניין זה לא היראה אלא האהבה אליה באים מתוך היראה, וכמו שממשיך הפסוק " כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה' אלקיך לָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו **וּלְאָהֲבָה אֹתוֹ**".

כמו שנראה היראה והאהבה הם "תרין רעין דלא מתפרשין" - שני חברים שלא נפרדים , תלויים אחד בשני ותמיד באים ביחד. והתכלית של כל עבודה בתורה ובמצוות מתוך יראה היא שהיא תביא אותנו למדריגה העליונה של האהבה - שמתוך התורה והמצוות נזכה לאהבה כה עצומה עד שנזכה לדביקות בה'.

הדביקות בה' היא התכלית של כל הסיפור, והכוונה של ה' כאשר הוא ברא את העולם 'הנעלם' ויצר ריחוק בינינו לבינו. הכוונה הייתה שמתוך הריחוק שנוצר נשוב ונדבק בו על ידי העבודה מתוך יראה ואהבה ביחד.

איך אפשר שלא לנשק את המרצפות? – התעוררות האהבה בתוך הארמון

ואכן היראה היא השער לה', כמו מי שבא אל שער המלך נופל עליו פחד ויראת המלך, ועדיין אין לו אהבה, כי עדיין לא ראה פני המלך והדר זיו יקרו וחן תפארתו וחכמתו הבלתי שיעור,

מכל מה שאמרנו יוצא שכל עבודה צריכה להתחיל ביראה, ומתוך היראה מגיעים לאהבה. המשל לזה זה היחס בין השלב בו האדם נמצא עוד בשער הארמון לבין השלב בו הוא מתחיל להיכנס פנימה.

למשל בארמון, כאשר אנחנו רק בכניסה, ועוד לא ראינו את המלך וגם לא את הכבוד שלו אלא רק את חומות הארמון סידורי אבטחה ומגנומטרים התחושה שנחווה היא יראה ולא אהבה. הסיבה לכך היא, שהמלך עוד לא התגלה אלינו בשום גילוי שנוכל בגללו להתעורר אליו באהבה, ואנחנו מלאים במתח ויראה לקראת הגילוי שלו[2].

אבל מיד כשמתחיל להכנס מהשער ולפנים לחדרי המלך, אשר אין די ביאור לבאר ולפרש כבוד ויקר זיו הדרת יופים וחין ערכם, היכל לפנים מהיכל וחדר לפנים מחדר כולם מצויירים ומכויירים מכל מיני כיור וציור הראוי להיכלי המלך וכל היכל היותר פנימי משתנה יותר לעלוי ביותר מיני יפויים וציורים מהם בכסף מהם בזהב מהם באבנים טובות ומרגליות ובכל מיני אבן יקר אשר זיו

---

[2] גם כשהאדם בפתח יכולה להיות לו אהבה של כיסופים ורצון לראות את המלך, אמנם האהבה ממש טפלה ליראה מכיוון שהמלך לא התגלה אליו בכלל, והוא חש במתח גדול לקראת מה שהוא הולך לראות, ורק כשהוא מתחיל לראות את הגילויים של המלך האהבה גוברת על היראה והוא מתמלא אליו ברצונות וכיסופים, וכמו שממשיך.

יופים וחין הדרת אורם מאיר ומבהיק ומופיע ומפיק נוגה למאוד עד אשר תחשך עפעפי עין הרואה מהביט במראה הגדול ההוא, וכל מיני שירות וזמירות בנבלים וכנורות וקול כלי זמר ישמע בכל היכל היותר פנימי ביתר שאת, ושמה עומדים עבדי המלך משרתיו ויועצי המלך וחכמיו מלובשים בכל מיני פאר ועטרות וכתרים על ראשיהן משובצים בנופך ספיר ויהלום וכל אבן יקרה, ומחוכמים בכל מיני חכמה ומדע.

אמנם כאשר נכנסים פנימה, מתחילים לראות את היופי, הפאר וההדר של המלך. ככל שמתקרבים ונכנסים פנימה יותר הגילויים של המלך הולכים וגדלים. בהתחלה, רואים רק את היופי החיצוני של ההיכלות שמצוירים בציורים מרהיבים ביופיים, ומעוטרים באבנים טובות. וככל שנכנסים מתגלה גם יופי פנימי יותר, של קול כלי זמר שככל שנכנסים פנימה יותר הולך ונעשה יפה יותר. ובהיכלות הפנימיים, מתגלה כבר החכמה של המלך אותה אפשר לראות אצל הנתינים שלו, היועצים והחכמים שלו שמחוכמים בכל מיני חכמה ומדע.

ומיד כשרואה כל זאת ומבין מזה קצת גדולת המלך וחכמתו היקרה ורוב גדולתו, תיכף נחקק בלבו אהבה וחמדה ותשוקה וחשוקה אל המלך הגדול הזה, ואומר בנפשו הלואי מי יתן שאהיה תמיד כאן כל הימים אשר אחיה על האדמה, ואינו מתאוה כלל לא לאכול ולא לשתות ולא שארי מיני תענוגים, וירצה בכלות נפשו אל המלך.

כאשר אנו רואים את כל הגילויים הללו שמגלים לנו קצת מהגדולה והחכמה של המלך, אנחנו שוכחים מעצמנו וכל האהבה החמדה החשוקה והתשוקה שלנו מעכשיו היא רק אל המלך. אנחנו ממש נשאבים פנימה שוכחים מכל התענוגות שלנו, ורוצים רק להישאר שם לנצח.

ומכל שכן דכל שכן אם יכנס אל היכל המלך עצמו ויראה פני המלך ודאי אשר יתן כל נפשו ורוחו ונשמתו לאהבת המלך.

אם כל האהבה הזו נחקקת בליבנו כאשר ראינו רק את הגילויים של המלך, כל שכן וכל שכן כאשר נכנס פנימה ונראה את פני המלך בעצמו. אז ודאי שכבר נרגיש שאין לנו שום מציאות משל עצמנו ונהייה כל כולנו נתונים רק לאהבת המלך.

ותשוקתו וחמדתו ותאותו אל האהבה הלזו אי אפשר להעריך כלל על המחשבה כי הוא בלתי שיעור וערך מרוב גדולת המלך וכבודו ומוראו על הקרובים שם יותר מן הרחוקים.

מכיוון שהגדולה של המלך היא 'אין סופית' והרבה מעבר ל'כלים' שלנו, גם האהבה שנוצרת אצלנו בעקבותיה היא עצומה ואי אפשר כלל וכלל לשער ותאר אותה.

כמובן שככל שנכסים פנימה ורואים את גדולת המלך הדבר לא מביא רק אהבה, אלא הולכים ומתמלאים גם ביראה גדולה וחזקה, אותה חווים אלה שקרובים למלך בצורה יותר חזקה ועוצמתית מהרחוקים.

אין מעבר! אתה נראה ליצן...

> ואמנם כי עיקר רצון המלך ותענוגיו היא האהבה והתשוקה והחמדה הנפלאה שיש בלב זה האיש אליו ורוצה בכלות נפשו וכל כוחי גופו אליו, ואף על פי כן באימה ויראה, כי אם יהיה אהבתו שלא ביראה אין זה כבוד גדולת המלך וזה קרוב להוללות, לא אהבה. ואהבה הוא כשהוא ביראה האמיתיות.

עיקר הרצון של המלך - זו האהבה שלנו אליו, וההשתוקקות שלנו לראות אותו.

עם זאת, שמחת המלך היא דוקא כאשר האהבה באה עם יראה מהמלך, שכן אהבה בלי יראה יותר קרובה להוללות מאשר לאהבה אמיתית, וזה לא לכבודו של המלך[3]. אהבה אמיתית היא עם רגישות וכבוד.

> וכן הוא להבדיל וכו' וכו' בדרכי ה' ועבודתו, כי השער לה' הוא היראה, כי כאשר יכנס האדם בקצת דקצת לידע את ה' יפול עליו היראה והפחד, וכל עוד שאין באדם יראה ופחד ממלכו של עולם לא התחיל להכנס כלל בעבודה, ואף שידמה לאדם כי יש בו אהבה לה', טועה הוא כי אם לא היה התחלתו ביראת ה' שהוא השער ליכנס שיפול היראה בעצמו עליו מאימת המלך, לא התחיל להביט בכבוד שמו כלל וכלל. ועל כן על כל פנים תחילה העיקר הוא היראה שער לה', ועם היראה כבר יוכל להתקיים אצלו קצת כל התורה אשר למד והמצוות אשר עשה אבל לא זו סוף הכבוד.

---

[3] לדוגמא:
אדם שנכנס למלך, ומרוב אהבה הוא טופח לו על השכם ואומר לו "תגיד, איך זה שאתה כזה גבר?", זה יותר לבזות את המלך מלגלות אהבה אליו. באופן כללי (גם בקשר בין איש ואשה) אהבה חייבת לבוא עם יראה, שהיא סוג של רגישות, שנותנת מקום לנאהב גם בפני עצמו ולא רק כאובייקט לאהבה שלי.

להבדיל, אם נסתכל על זה בעבודת ה', כרטיס הכניסה לעבודת ה' זה היראה. התגובה הטבעית להכרת ה', היא יראה. אם ידיעת ה' לא מכניסה באדם באופן טבעי יראה כנראה שהוא לא אחז מול מי הוא עומד.

גם אם האדם מרגיש אהבה גדולה לה', אם לא קדמה לאהבה זו יראה, לא את ה' הוא אוהב אלא ציור דמיוני שלו שהוא יצר[4].

לכן כרטיס הכניסה למועדות עבודת ה' זה יראה, שרק איתה יהיה קיום לתורה והמצוות שעשה, ולמרות שזה לא תכלית הכבוד של המלך עדיין יש למלך כבוד מסוימת גם מעבודה מנותקת ששומרת על דיסטנס מוגזם, לעומת אהבה ללא גבולות של היראה שהיא ממש בזיון למלך. לכן היראה היא "השער לה'", כי היא הפתח והתתחלה לכך שתהיה משמעות לקיום מצות המלך.

אם ה' ברא דברים נשגבים כנראה הוא לגמרי...

> ואמנם כשיתחיל לילך ולהבין קצת בגדולת יוצר בראשית שאין לה שיעור וערך ומספר, ואילו כל הימים דיו וכו' רק כל אחד לפי כח שכלו והבנתו להבין מעט מזעיר מאשר עיניו רואין מבריאת שמים וארץ וכל צבאם בארבע יסודות. אש, מים, רוח, עפר, וארבעה מינים. דומם, צומח, חי, מדבר, ומשמשים הנראין כמו השמש והלבנה והכוכבים, ורואה בהן גדולתו וכבודו וחכמתו שאין לה שיעור. ומאשר ידענו קצת ממקבלי תורת אמת מהשרפים ואופנים וחיות הקודש מלאכים אראלים אישים העומדים באימה ביראה ברתת בזיע, ומתחדשים לבקרים בכל יום, ונהר דינור נמשך מזיעת החיות הנושאות הכסא, וריבוי העולמות וגדולתן שאין להם שיעור, והם השמים הנראין אלינו אין שיעור לגדולתן, כי הלא כל היישוב כולו תחת כוכב אחד עומד כמאמר חז"ל (פסחים צ"ד.) ואין הכוכב נגד הרקיע אף כטיפה קטנה נגד ים אוקיינוס ומכל שכן הרקיעין שאינן נראין וכמו שאיתא בזוה"ק (בשלח נ"ו:) שבעה רקיעין עבד קודשא בריך הוא וכל רקיע מאתן שנין ורומיה ה' מאות שנין וכו' והאי ערבות באורכו אלף וה' מאות שנין וכו' ופותיה אלף ות"ק שנין וכו' פרסות החיות ככולהו קרסולין דחיות ככולהו וכו'

עכשיו נעבור לפרט על גדלות ה':

---

[4] כמאמר הקפלניסטים "זו לא היהדות שלי".

גדולתו של השם היא לא נספרת ואין לה שיעור ואפילו אם כל האוקיינוסים היו דיו לא היה מספיק דיו בשביל לתאר את רוממות ה', רק לכל אחד נתן השכל שבו יוכל להבין עד כמה שאפשר לפי רמת שכלו.

בבריאת העולם נבראו ארבע היסודות - אש רוח, מים ועפר; ארבעת דרגות הנבראים - דומם, צומח, חי ומדבר; כל מערכת כוכבי השמים, שמש ירח וכוכבים - הכל כל־כך מדהים. החכמה שנתונה בתוך כל מערכות הטבע האלה ממש נפלאה ואין־סופית, עד שאי שפשר אפילו לדמיין הכל.

מעבר להתבוננות בתוך מערכת הטבע, חכמים גם סיפרו לנו גם על כל מערכות המלאכים, שרפים, ואופני הקודש, שכולם עומדים לפני ה' ביראה עצומה כל בוקר מחדש; שמרוב פחד של החיות שנושאות את כיסא הכבוד יוצא נהר שנקרא 'דינור'; עוד לימדו אותנו על ריבוי העולמות; שאפילו גודלם של השמים הנראים אלינו הוא דבר שאין איך לשער. אם הציעו לפנינו שכל העולם עומד מתחת כוכב אחד, וגודלו של הכוכב לעומת הרקיע הוא אפסי, וזה רק ברקיע הראשון! אחריו יש עוד שישה רקיעים וכל אחד מהם אורכו מהלך 200 שנה, וגובהו מהלך 500 שנה, ובין רקיע לרקיע 500 שנה, והרקיע שנקרא ערבות אורכו מהלך 1500 שנה וגובהו גם מהלך 1500 שנה[5], וכל זה גובהם של פרסותיהם של חיות הקודש, וגם רגלי החיות שווים לגובהם של כל הרקיעים האלה, וכך כל איבר מגופם...

זה גודל עצום שבכלל אין לנו איך לדמיין אותו.

> זה והדומה לזה כשישים אל לבו אשר אפילו בריה העליונה שבעליונות למעלה כל מה שהיא מבינה ויודעת קצת בגדולת אלהינו אינו אפילו טיפה מים הגדול נגד גדולת כבודו והדר יקר זיו תפארתו כביכול ברוך הוא, ודאי תצמא נפשו ויכמה בשר וימסור נפשו לגודל אהבה וחמדה ותשוקה וחשוקה ותאוה לעוז נעימות ידידות חפיצות עריבות שמו הגדול והקדוש, ויתדבק ויתפלל בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו בכל חייו ונפשו ומאמצי כוחו עד מיצוי דם הנפש לאהבה זו לדבק כולם לאורו ברוך הוא על ידי התורה והתפילה והמצוות שהוא נעלם בהם שהם רצונו יתברך והוא ורצונו אחד מיוחדים בתכלית היחוד כמו שכתב הרמב"ם ז"ל (בפרק ב' מהלכות יסודי התורה הלכה י')

כשאדם קולט שאפילו הבריאה הכי עליונה ונשגבת (וענקית עד בלי שיעור😉) בעיניו, ביחס לגדלות ה' אין לה אפילו אחוז אחד של הבנה בכבודו ותפארתו, זה יוצר לאדם השתוקקות בלתי נתפסת כלפי ה', וזה מביא אותו לתפילה מתוך

---

[5] זה יותר מ 50,000 שנים הליכה, העולם קיים פחות מ6,000 שנה, זה פרופורציות לא נתפסות בשום צורה

אהבה עם כל כולו במאמץ ממש עד טיפת היכולת האחרונה, שמרוב אהבה רוצה ממש להידבק באור ה׳ על ידי קיום תורה ומצוות - בהם טבוע רצונו של ה׳ - והרי הוא ורצונו מאוחדים לחלוטין, כמו שכתב הרמב״ם.

> ואהבה הזו ממילא נעשה ביראה כי כאשר נותן דעתו ולבו לגדולת מלכו של עולם ברוך הוא ודאי תפול עליו יראה ופחד עד אין שיעור. ואכן עיקר תקות כל מקוה להגיע לבחינת האהבה האמיתית כי לזה היה עיקר הבריאה וזה השלימות מכל כמו שכתב החסיד הקדוש בעל חובת הלבבות (בהשער לשער אהבת ה' עיין שם).

האהבה שנוצרת מההבנה שגדלות ה׳ היא כל כך אין סופית ממילא היא גם ביראה מרוממות ה׳. בודאי שאהבה זו צריכה להיות התאווה הכי גדולה של כל יהודי עובד ה׳ שהרי אהבת ה׳ היא תכלית השלמות שבשבילה נברא העולם, כמו שכותב בעל חובת הלבבות.

נוכל שוב לפרוש כנפיים

> ועל כן מבואר בתיקוני זוהר (תיקון י', כ"ה:) אורייתא או מצוה בלא דחילו ורחימו דמאריה לא פרחת לעילא וכו' כי היראה והאהבה הם תרין גדפין, כמו הכנפים לעוף שכאשר תחסר גפה אף אחת לא תוכל לעוף למעלה בשום אופן, כן יראה ואהבה הם הכנפים להיות על ידו יפרחו ויעלו למעלה כל התורה והמצוות. כי הן כל התורה והמצוות הרי על פשוטם כמו שהם, הרי הם נעשים על הארץ ומאין יעלו השמימה, רק כשנעשים מאהבת הבורא ומיראתו מהבנתו לפי ערכו בגדולת יוצר כל הרי מחשבתו ולבו קשורים לאל השמים באהבה ויראה, אז הם מעלין את התורה והמצוה עמם על כנפי נשרים להיות לרצון ולנחת רוח לפני כסא כבודו. אבל בלעדם מי יעלה לנו השמימה מן הארץ.

לכן אמר הזוהר הקדוש שהתורה או קיום מצווה ללא ׳דחילו ורחימו׳ - יראה ואהבה, לא ׳פרחת לעילא׳ - לא פורחת למעלה, ונשארת ׳תקועה׳ למטה על הקרקע. האהבה והיראה הם הכנפיים של המעשה, ואם חס ושלום אחת הכנפיים תחסר כמו שציפור לא תוכל לעוף - כך גם התורה והמצוות לא יוכלו ׳לעוף לשמים׳.

מדוע? משום שסוף־כל־סוף כל מעשי התורה והמצוות נעשים על הקרקע, בגשמיות. ואם־כן, כיצד המעשה הגשמי ׳יעלה לשמיים׳?! על־ידי מחשבה של אהבה ויראה לה׳. כאשר הרצון והמודעות של האדם קשורים ב׳שמים׳ והם

המובילים וגורמים לקיום המעשה - הרי שהן מקשרות גם את התורה והמצוות לה׳. כך התורה והמצוות יעלו לרצון לפני ה׳, אבל בלעדיהם המעשה נשאר בקרקע.

> והנה זה אפילו בתורה ותפילה שהם עצמם רצון הבורא ונתונים באש מן השמים, ומכל שכן במצוה הנעשה בדבר שגידולו מן הארץ, כמו אתרוג וסוכה וציצית וכדומה, שאם לא ישים בהן מחשבת אמת לאהבת שמו ויראתו, האיך יתקשרו ויתדבקו ויעופו לשמים אחרי שמגוש עפר הן. אשר על כן בהן צריך יותר לחפש אופן היראה והאהבה לתת עליהן שם ה' ואורו וקדושתו שיוכלו לעלות השמימה.

ככה זה אפילו בתורה ותפילה שהם עצמם גילוי של רצון ה׳, קל וחומר במצוות שתלויות באדמה כמו אתרוג, סוכה וציצית שהם ממש באות מתוך הגשמיות, שאם לא עושה את המצווה מתוך חיבור לה׳ באהבה ויראה, הם ישארו באדמה כגוש עפר[6].

לכן חייבים לחשוב ולדייק כל הזמן את האהבה והיראה, שכן זו הדרך היחידה להעלות את הכל למעלה.

> ולזה כאשר רצה הקב"ה לצוות ישראל על דבר המשכן וכליו שכולם הם בדברים הנעשים מגוש עפר הארץ בי"ג דברים האמורים בפרשה, שהם זהב וכסף ותכלת וארגמן וגו', והכוונה בזה הוא להיות מהם משכן לה' שישרה ה' שכינתו בו, להמשיך דרך שם כל בחינת יחוד ברכה וקדושה וכל השפעת הטובות לכל העולמות העליונים ותחתונים, ואם ח"ו לא יתנו ישראל לבם בעת נדבתם לכל בחינת יראה ואהבה כל אחד לפי ערכו, להיות המצוה בשלימות להיות פרחת לעילא, איך יהיה כח במצוה זו להמשיך אור ה' הגדול והנורא להשרות שכינתו במקום הזה.

על פי כל זה אפשר להבין למה ה׳ רוצה בכלל שניתן תרומה למשכן, ואיך הוא רוצה שניתן אותה:

המשכן נבנה מעפר, ומי״ג הדברים שנמנים בפרשה שלנו; זהב, כסף נחושת וכו׳ - חומרים גשמיים, מאד. אבל ה׳ מתכוון לשרות בתוך המשכן הגשמי ולהוריד

---

[6] אפשר לומר כך גם על האדם בכללותו שנברא מהאדמה, אם הוא לא מחובר לה׳ באמת באהבה ויראה הוא לא שונה מגוש הבוץ שלידו...

דרכו את כל השפע והקדושה לעולם הזה, וצריך שיהיה איזשהו קישור ותיווך בין החומרים התחתונים הללו לקב"ה!

לכן ברור שצריך שאנחנו ניתן את התרומה באופן מדויק מתוך אהבה ויראה, כדי שעשיית המשכן תהיה בשלמות ותוכל לפרוח למעלה. כך ה' יוכל גם להשרות את עצמו למטה, שתהיה משמעות אלוקית למצוות שנעשה במשכן, והקרבנות לא יהיו סתם מנגל...

לא כתבת מכתב?! מה תעזור לי המתנה?! תחשוב עלי יותר...

> ועל כן אמר להם קודם ויקחו לי תרומה. כי תרומה היא לשון גדולה ורוממות למעלה למעלה, פירוש שקודם יקחו לי תרומה יתנו עינם ולבם להבין בגדולתי וכבודי ורוב גדלי בשמים ממעל ועל הארץ מתחת בכדי שידעו לפני מי הם עושים המצוה ומי הוא המצוה אותן ושליחות מי המה עושים, בכדי שיעשו הדבר ברוב אהבה ותשוקה וחמדה ויראה, כאשר קודם יקחו לי תרומה לדעת ולהבין ברוממותי.

זו הסבה שהקב"ה בציויו למשה אודות נדבת המשכן פותח בכך ש"ויקחו לי תרומה". משמעות המילה 'תרומה' היא מלשון התרוממות - לפני שתורמים בפועל זהב וכסף, צריכים להתבונן ברוממותו של ה'; עד כמה אין לו סוף ותכלית, על כבודו ורוממותו על העולם ועל כל השרפים והמלאכים. הציווי להתרומם ולהסתכל בגדלות ה' בא בשביל שנשים לב לכבוד מי אנחנו תורמים את התרומה, כך שזה יבוא ממקום שמלא באהבה ויראה כלפי ה'. לכן ה' אומר "יקחו לי תרומה" - לכבוד רוממותי.

> ואכן לכאורה מי הוא שיודע בגדולת מלך עולמים ברוך הוא הלא כל ברואי העולם וכל צבאי צבאות השמימה אינם יודעים אפס קצהו אף כי שוכני בתי חומר, ולזה אמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי, פירוש לקיחת רוממתי וגדולתי הוא רק לפי ערך נדבת לב כל אחד ואחד מה שיוכל לשער בלבבו עוצם גדולתי ורוב יכולתי, כן יקח לפי ערכו לעשות מצוותי באהבה ויראה לפי יכולתו

למרות כל ההתבוננויות היפות שלנו על הבריאה, המלאכים וגדלות ה' - אי אפשר לומר שהבנו משהו מה', אפילו לא חלקיק קטן ממנו. אפילו המלאכים והנשמות העליונות ביותר לא משיגות בו אפילו 'אפס קצהו'... בקיצור, לא באמת אפשר להשיג את ה'.

לכן ה' אמר "מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תיקחו את תרומתי" - התרומה המצופה מאיתנו היא נדבת ויכולת הכלת הלב הסובייקטיבית והאישית בגדלות

ה׳. ההבנה ברוממות ה׳ שמביאה לאהבה ויראה שמעלים את התרומה למעלה, היא יחסית למקום של כל תורם. כמה שמלאו ליבו להבין בגדולת ה׳ ככה יוכל לעשות מצוות מתוך אהבה ויראה.

> **ואחר כך וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף וגו', שאחר הבנתם בגדולתי יעשו המצוות למטה בארץ בלקיחת התרומה בזהב ובכסף וגו' בכדי שיהיה המצוה ראויה למשכן ה' ואז ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וגו'. ואפשר על כן נאמר ושכנתי בתוכם ולא בתוכו לומר כי תחילה אני צריך לשכון בתוכם בפנימיות לבבם שיעשו המצוה לשמי באהבה ויראה ואז ממילא אהיה שוכן במצותם, והבן.**

אחרי שהבנו את עמדת הנפש ממנה נבא לתרום למשכן, ה׳ אומר מה בפועל צריך לתרום, ״זהב וכסף וכו׳״, הדברים הגשמיים.

כאשר אנו תורמים ממקום כזה של אהבה ויראה, שהמעשים שלנו יהיו חדורים בקשר ומחשבה על הקב״ה, אז נאמר ״ועשו לי מקדש **ושכנתי בתוכם**״. לא כתוב ׳ושכנתי בתוכו׳ - במשכן, אלא כתוב ״ושכנתי בתוכם״ - בתוך עם ישראל. כי בשביל שה׳ ישכון במשכן הגשמי, קודם־כל צריך שה׳ ישכון בתוך הלב שלנו - באהבה וירא - ומתוך זה הוא יוכל לשכון גם במעשים שלנו, המשכן.

דבר אל בני ישראל

רבי חיים מטשרנוביץ' – באר מים חיים

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו'. כל המפרשים על אומרו מילת לי עיין בהם.

והנראה על פי מאמר חז"ל (שבת לא.) בפסוק (ישעיה ל"ג, ו') "והיה אמונת עתך וגו' אמונת זה סדר זרעים עתך זה סדר מועד וכו' ואפילו הכי אי יראת ה' היא אוצרו אין אי לא לא וכו' משל לאדם שאמר לשלוחו העלה לי כור חיטין לעליה הלך והעלה לו אמר ליה ערבת בהן קב חומטין (פירש רש"י ארץ מלחה ומשמרת את הפירות מהתליע) א"ל לאו אמר ליה מוטב אם לא העלית וכו' עד כאן.

ובזה אמרתי פירוש הכתוב (דברים י', י"ב) מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' וגו' ועוררו חז"ל (ברכות ל"ג:) אטו יראה מילתא זוטרתי היא, ואמנם לפי הנזכר יאמר הכתוב מה ה' אלהיך שואל מעמך פירוש כל מה שה' אלהיך שואל מעמך מתורה ומצוות ותפילה ומעשים טובים אינו מבקשם ממך כי אם ליראה את ה' פירוש עם היראה הוא מבקש ממך כל התורה והמצוות אבל בלתי יראה הרי מוטב שלא העלית, ומפורש נפסקה הלכה (בשולחן ערוך יורה דעה הלכות כבוד רבו סימן רמ"ג סעיף ג') שתלמיד חכם שאין בו יראת שמים הרי הוא כקל שבציבור וכו' עד כאן.

ואמר הכתוב שם ליראה את ה' ולאהבה אותו וגו', כי ידוע שיראה ואהבה הם תרין ריעין דלא מתפרשין, ועיקר כל התורה והמצוות תכלית שלימתן הוא האהבה שהוא הדביקות בה' באהבה רבה עזה ועצומה יומם ולילה, כי לזה היתה עיקר הבריאה שיתדבקו כל התחתונים בה' אלהיהם אחרי התרחקותן מאתו.

ואכן היראה היא השער לה', כמו מי שבא אל שער המלך נופל עליו פחד ויראת המלך, ועדיין אין לו אהבה, כי עדיין לא ראה פני המלך והדר זיו יקרו וחן תפארתו וחכמתו הבלתי שיעור,

אבל מיד כשמתחיל להכנס מהשער ולפנים לחדרי המלך, אשר אין די ביאור לבאר ולפרש כבוד ויקר זיו הדרת יופים וחין ערכם, היכל לפנים

מהיכל וחדר לפנים מחדר כולם מצויירים ומכויירים מכל מיני כיור וציור הראוי להיכלי המלך וכל היכל היותר פנימי משתנה יותר לעלוי ביותר מיני יפויים וציורים מהם בכסף מהם בזהב מהם באבנים טובות ומרגליות ובכל מיני אבן יקר אשר זיו יופים וחין הדרת אורם מאיר ומבהיק ומופיע ומפיק נוגה למאוד עד אשר תחשך עפעפי עין הרואה מהביט במראה הגדול ההוא, וכל מיני שירות וזמירות בנבלים וכנורות וקול כלי זמר ישמע בכל היכל היותר פנימי ביתר שאת, ושמה עומדים עבדי המלך משרתיו ויועצי המלך וחכמיו מלובשים בכל מיני פאר ועטרות וכתרים על ראשיהן משובצים בנופך ספיר ויהלום וכל אבן יקרה, ומחוכמים בכל מיני חכמה ומדע.

ומיד כשרואה כל זאת ומבין מזה קצת גדולת המלך וחכמתו היקרה ורוב גדולתו, תיכף נחקק בלבו אהבה וחמדה ותשוקה וחשוקה אל המלך הגדול הזה, ואומר בנפשו הלואי מי יתן שאהיה תמיד כאן כל הימים אשר אחיה על האדמה, ואינו מתאוה כלל לא לאכול ולא לשתות ולא שארי מיני תענוגים, וירצה בכלות נפשו אל המלך.

ומכל שכן דכל שכן אם יכנס אל היכל המלך עצמו ויראה פני המלך ודאי אשר יתן כל נפשו ורוחו ונשמתו לאהבת המלך.

ותשוקתו וחמדתו ותאותו אל האהבה הלזו אי אפשר להעריך כלל על המחשבה כי הוא בלתי שיעור וערך מרוב גדולת המלך וכבודו ומוראו על הקרובים שם יותר מן הרחוקים.

ואמנם כי עיקר רצון המלך ותענוגיו היא האהבה והתשוקה והחמדה הנפלאה שיש בלב זה האיש אליו ורוצה בכלות נפשו וכל כוחי גופו אליו, ואף על פי כן באימה ויראה, כי אם יהיה אהבתו שלא ביראה אין זה כבוד גדולת המלך וזה קרוב להוללות, לא אהבה. ואהבה הוא כשהוא ביראה האמיתיות.

וכן הוא להבדיל וכו' וכו' בדרכי ה' ועבודתו, כי השער לה' הוא היראה, כי כאשר יכנס האדם בקצת דקצת לידע את ה' יפול עליו היראה והפחד, וכל עוד שאין באדם יראה ופחד ממלכו של עולם לא התחיל להכנס כלל בעבודה, ואף שידמה לאדם כי יש בו אהבה לה', טועה הוא כי אם לא היה התחלתו ביראת ה' שהוא השער ליכנס שיפול היראה בעצמו עליו

מאימת המלך, לא התחיל להביט בכבוד שמו כלל וכלל. ועל כן על כל פנים תחילה העיקר הוא היראה שער לה', ועם היראה כבר יוכל להתקיים אצלו קצת כל התורה אשר למד והמצוות אשר עשה אבל לא זו סוף הכבוד.

ואמנם כשיתחיל לילך ולהבין קצת בגדולת יוצר בראשית שאין לה שיעור וערך ומספר, ואילו כל הימים דיו וכו' רק כל אחד לפי כח שכלו והבנתו להבין מעט מזעיר מאשר עיניו רואין מבריאת שמים וארץ וכל צבאם בארבע יסודות. אש, מים, רוח, עפר, וארבעה מינים. דומם, צומח, חי, מדבר, ומשמשים הנראין כמו השמש והלבנה והכוכבים, ורואה בהן גדולתו וכבודו וחכמתו שאין לה שיעור. ומאשר ידענו קצת ממקבלי תורת אמת מהשרפים ואופנים וחיות הקודש מלאכים אראלים אישים העומדים באימה ביראה ברתת בזיע, ומתחדשים לבקרים בכל יום, ונהר דינור נמשך מזיעת החיות הנושאות הכסא, וריבוי העולמות וגדולתן שאין להם שיעור, והם השמים הנראין אלינו אין שיעור לגדולתן, כי הלא כל היישוב כולו תחת כוכב אחד עומד כמאמר חז"ל (פסחים צ"ד.) ואין הכוכב נגד הרקיע אף כטיפה קטנה נגד ים אוקיינוס ומכל שכן הרקיעין שאינן נראין וכמו שאיתא בזוה"ק (בשלח נ"ו:) שבעה רקיעין עבד קודשא בריך הוא וכל רקיע מאתן שנין ורומיה ה' מאות שנין וכו' והאי ערבות באורכו אלף וה' מאות שנין וכו' ופותיה אלף ות"ק שנין וכו' פרסות החיות ככולהו קרסולין דחיות ככולהו וכו'

זה והדומה לזה כשישים אל לבו אשר אפילו בריה העליונה שבעליונות למעלה כל מה שהיא מבינה ויודעת קצת בגדולת אלהינו אינו אפילו טיפה מים הגדול נגד גדולת כבודו והדר יקר זיו תפארתו כביכול ברוך הוא, ודאי תצמא נפשו ויכמה בשר וימסור נפשו לגודל אהבה וחמדה ותשוקה וחשוקה ותאוה לעוז נעימות ידידות חפיצות עריבות שמו הגדול והקדוש, ויתדבק ויתפלל בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו בכל חייו ונפשו ומאמצי כוחו עד מיצוי דם הנפש לאהבה זו לדבק כולם לאורו ברוך הוא על ידי התורה והתפילה והמצוות שהוא נעלם בהם שהם רצונו יתברך והוא ורצונו אחד מיוחדים בתכלית היחוד כמו שכתב הרמב"ם ז"ל (בפרק ב' מהלכות יסודי התורה הלכה י')

ואהבה הזו ממילא נעשה ביראה כי כאשר נותן דעתו ולבו לגדולת מלכו של עולם ברוך הוא ודאי תפול עליו יראה ופחד עד אין שיעור. ואכן עיקר תקות כל מקוה להגיע לבחינת האהבה האמיתית כי לזה היה עיקר הבריאה וזה השלימות מכל כמו שכתב החסיד הקדוש בעל חובת הלבבות (בהשער לשער אהבת ה' עיין שם).

ועל כן מבואר בתיקוני זוהר (תיקון י', כ"ה:) אורייתא או מצוה בלא דחילו ורחימו דמאריה לא פרחת לעילא וכו' כי היראה והאהבה הם תרין גדפין, כמו הכנפים לעוף שכאשר תחסר גפה אף אחת לא תוכל לעוף למעלה בשום אופן, כן יראה ואהבה הם הכנפים להיות על ידו יפרחו ויעלו למעלה כל התורה והמצוות. כי הן כל התורה והמצוות הרי על פשוטם כמו שהם, הרי הם נעשים על הארץ ומאין יעלו השמימה, רק כשנעשים מאהבת הבורא ומיראתו מהבנתו לפי ערכו בגדולת יוצר כל הרי מחשבתו ולבו קשורים לאל השמים באהבה ויראה, אז הם מעלין את התורה והמצוה עמם על כנפי נשרים להיות לרצון ולנחת רוח לפני כסא כבודו. אבל בלעדם מי יעלה לנו השמימה מן הארץ.

והנה זה אפילו בתורה ותפילה שהם עצמם רצון הבורא ונתונים באש מן השמים, ומכל שכן במצוה הנעשה בדבר שגידולו מן הארץ, כמו אתרוג וסוכה וציצית וכדומה, שאם לא ישים בהן מחשבת אמת לאהבת שמו ויראתו, האיך יתקשרו ויתדבקו ויעופו לשמים אחרי שמגוש עפר הן. אשר על כן בהן צריך יותר לחפש אופן היראה והאהבה לתת עליהן שם ה' ואורו וקדושתו שיוכלו לעלות השמימה.

ולזה כאשר רצה הקב"ה לצוות ישראל על דבר המשכן וכליו שכולם הם בדברים הנעשים מגוש עפר הארץ בי"ג דברים האמורים בפרשה, שהם זהב וכסף ותכלת וארגמן וגו', והכוונה בזה הוא להיות מהם משכן לה' שישרה ה' שכינתו בו, להמשיך דרך שם כל בחינת יחוד ברכה וקדושה וכל השפעת הטובות לכל העולמות העליונים ותחתונים, ואם ח"ו לא יתנו ישראל לבם בעת נדבתם לכל בחינת יראה ואהבה כל אחד לפי ערכו, להיות המצוה בשלימות להיות פרחת לעילא, איך יהיה כח במצוה זו להמשיך אור ה' הגדול והנורא להשרות שכינתו במקום הזה.

ועל כן אמר להם קודם ויקחו לי תרומה. כי תרומה היא לשון גדולה ורוממות למעלה למעלה, פירוש שקודם יקחו לי תרומה יתנו עינם ולבם להבין בגדולתי וכבודי ורוב גדלי בשמים ממעל ועל הארץ מתחת בכדי שידעו לפני מי הם עושים המצוה ומי הוא המצוה אותן ושליחות מי המה עושים, בכדי שיעשו הדבר ברוב אהבה ותשוקה וחמדה ויראה, כאשר קודם יקחו לי תרומה לדעת ולהבין ברוממותי.

ואכן לכאורה מי הוא שיודע בגדולת מלך עולמים ברוך הוא הלא כל ברואי העולם וכל צבאי צבאות השמימה אינם יודעים אפס קצהו אף כי שוכני בתי חומר, ולזה אמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי, פירוש לקיחת רוממתי וגדולתי הוא רק לפי ערך נדבת לב כל אחד ואחד מה שיוכל לשער בלבבו עוצם גדולתי ורוב יכולתי, כן יקח לפי ערכו לעשות מצוותי באהבה ויראה לפי יכולתו

ואחר כך וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף וגו', שאחר הבנתם בגדולתי יעשו המצוות למטה בארץ בלקיחת התרומה בזהב ובכסף וגו' בכדי שיהיה המצוה ראויה למשכן ה' ואז ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וגו'. ואפשר על כן נאמר ושכנתי בתוכם ולא בתוכו לומר כי תחילה אני צריך לשכון בתוכם בפנימיות לבבם שיעשו המצוה לשמי באהבה ויראה ואז ממילא אהיה שוכן במצותם, והבן.

נקודה למחשבה:

- דייק אוהב דגים או לא?

- אם כן, למה הוא דג אותם?

זה אולי ישמע קצת מצחיק וקצת קיצוני, אבל לאהוב את ה' בלי לירא ממנו בכלל זה קצת כמו להיות דייג שאוהב דגים, ולירא מה' בלי לאהוב אותו זה גם לא עוזר, זה כמו לפחד מכלבים...

נתחיל דווקא מהנקודה השנייה כיון שהיא יותר מובנת.

אם אני אחד שמפחד מכלבים מה אני אעשה אם כלב יבוא מולי במדרכה?

ברור, יעבור לצד השני.

אז בדיוק אותו דבר אם יהודי רק ירא מה' בלי לאהוב אותו בכלל, ולא מחפש להיות איתו בקשר, אז הוא פשוט מסתכל עליו בתור שוטר ש'מחכה לו בסיבוב' כדי לתפוס אותו עובר על איזה עבירה ו'לתפור' לו תיק, אז אם למשל הוא ישמע שיש מצוות קריאת מגילה בפורים התגובה שלו תהיה "חבל, למה הוא תוקע אותי עם כל כך הרבה מצוות? שישחרר!" ח"ו.

אבל החידוש הגדול שאם מישהו אוהב בלי לירא הוא בעצם לא באמת אוהב אלא רק אוהב רק את עצמו.

בשביל להבהיר את הנקודה הזאת ננסה להחליף את המילה 'יראה' במילה 'רגישות'.

תנסו לדמיין חבר שכל הזמן אומר לכם שאתם החברים הכי טובים שלו או שהוא ממש אוהב אתכם, אבל באותו זמן ממש הוא לא רגיש לכך שהוא יורק עליכם...

אז מה זה שהוא אומר שהוא אוהב אותי? הוא סתם משקר?!

אז זהו, גם אצלו כנראה לא מספיק ברורה הנקודה שאולי הוא נהנה מהקשר ביננו או שיש דברים שהוא מרוויח מחברתי, אבל הוא לא באמת אוהב אותי!

אז גם בקשר שלנו עם ה' רק אם אנחנו 'רגישים' כלפי רצונו ומצוותיו של ה' אז האהבה שלנו אליו היא אמיתית ולא רק כדי להרוויח דברים מהקשר איתו.

מוקדש לעילוי נשמות

מו"ר רוח-אפנו האהוב והיקר

הרב שניאור זלמן מרדכי

בן מנחם מענדל קץ

♦♦♦

הרב בנימין דב בן טוביה רוזנצויג

הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי

מיזם "הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי" בא לתת לכל אחד ואחד את האפשרות ללמוד חסידות בהעמקה ובהבנה, תוך דגש על חיבור התורות העמוקות לחיי היומיום שלנו.

במסגרת זו לומדים מידי שבוע מאמרי חסידות יסודיים בהבנה, בעמקות ובבהירות.

זהב? כסף?? נחושת???

ה' יתברך מצווה אותנו להכין לו משכן מדברים גשמיים כדי שהוא ישכון בתוכנו.

איך התעסקות עם דברים גשמיים משרה את ה' בתוכנו? ובכלל, איך אנשים כמונו יכולים להיות קשורים אל ה'? כל זאת ועוד בתוך החוברת...